

Emakumeen kirolari
buruzko aldizkari digitala
Revista digital sobre
deporte femenino

13

Urtarrila • Enero
2022



Arabako Urrezko Emakumeak Alavesas de Oro



“Lehiatzearen gaineratik,
tenisean dibertimendu
hutsez jarduten dugu”

Junek eta Zuriñe Viñegrak talde
lana islatzen dute, jaiotzez. 1997an
Gasteizen jaiotako ahizpa biki
horiek bi dira batean. Hasten eta
garatzen duten ia guztia elkarrekin
egiten dute. Biak erizainak dira,
tenisean jokatzen
dute, kirol honetako
epaileak dira eta areto
futboleko lehiatzeko eta
urpekaritzan jarduteko
denbora ere badute. Lur
orotarikoak, bizitasun
eta positibismoz
betetakoak.



araba álava
foru aldundia diputación foral

Zergatik aukeratu zenuten tenisa?

June: Futbolekin mutilekin jokatzeko hasi ginen. 2004. urtean, Alaves Lehen Mailara igo zen eta gure gurasoek zenbait jokalarirekin adiskidetu ziren, tenisean jokatzeko zuten seme-alabekin adiskidetu ginen eta udan Estadioko ikastaroetan inskribatu gintuzten. Hortxe aurkitu genuen tenisa. 11 urterekin, futbolekin ezin genuela mutilekin jokatzeko jarraitu esan ziguten, eta garai hartan ez zegoen nesken talde askorik. Tenisa eta futbola uztartzen hasi ginen Gasteiz Cup-en, baina nahaspila handia zen eta tenisera pasatu ginen.

Zuriñe: Mutilekin batera jarduten genuen futboletik tenisera aldatu ginen; tenisa Gasteizko Udalak eta Estadioak antolatutako ikastaroetan ezagutzen hasi ginen. Batxilergoko bigarren mailan geldialdi puntual bat izan genuen ikasketengatik, baina karre-rako bigarren mailan kirola berriz egitea erabaki genuen, eta helburua birbideratu genuen: gozatu nahi genuen. Horixe izan zen egin genuen gauzarik onena.

Lehiakorrak zarete?

June: Agian lehenago pentsamolde lehiakorragoa genuen, baina dibertimendua eta ondo pasatzea beste ezeren gainetik dago.

Zuriñe: Tira, une batean Estatu Batuetara joatea baloratu genuen, baina baztertu eta Espainian geratzea erabaki genuen, eta Batxilergoko azken urteari buru-belarri ekin genion, selektibitatea prestatzeko eta Erizaintzako karreran zentratzeko. Hor txipa pixka bat aldatu zitzaigun eta, Junekek dioen bezala, kirolaz gozatzea jo genuen.

Finalista izan zinen Arabako azken txapelketan, baina partida horretara ia atsedenek hartu gabe eta lo egin gabe joan zinen; zer gertatu zen?

June: Beno, erizaina naiz eta gaueko txanda egokitu zitzaidan. Arabako txapelketako emakumezkoen koadroan izena eman genuen jokalariei gehiago egon zitezkeen, emakumezkoen tenisak ez baitu oraindik gorakada

handirik. Ez zen oztopoa izan finala jokatu ahal izateko. Txandatik irten, bi ordu lo egin eta partida jokatu ahal izan nuen, baina galdu egin nuen.

Zerbait egiten al duzue bereizita?

Zuriñe: Ia-ia dena egiten dugu elkarrekin. Esaterako, biak aritu gara lanean jaioberrien unitatean erizain gisa. Orain ahizpak jaioberriak artatzen jarraitzen du eta ni Txagorritxuko ospitaleko ZIUn nago.

Hain zarete polifazetikoak, ezen aldi berean epaile eta jokalariek izatea ere uztartzen baituzue.

June: Bai, egia da. Iaz arbitraje-ikastaroa egin genuen, atentzioa ematen digun zerbait delako, tenisaren mundua beste ikuspegi batetik ezagutzeko. Praktikak egiteko genituen eta bukatu behar genituen. Horrexegatik ikusi ninduzuen Arabako txapelketa horretan, gizonen finalerdiak antolatzen.

Zuriñe: Tenisa beste ikuspegi batetik bizitzea da. Beste ikuspegi bat ematen digu, eta balio berezia ematen dio jokalariei gisa egiten dugun kirolari. Pozez zoratzen nago.

Zer egin behar da Araban zale eta tenis jokalariei gehiago egoteko?

June: Uste dut urrats garrantzitsua izango litzatekeela kategoria horietan ikusgaitasun handiagoa izatea. Futbola eta saskibaloia oso erraz egin daitezkeen kirolak dira, ikastetxeetatik hasita, baina eskolan tenis pista bat izatea ez da ohikoa. Haurrei kirola egiteko aukera ematea kirol horrekiko kezka pizteko modua izan daiteke.

Binaka jokatzeko hasteak beste ikuspegi bat emango luke?

June: Zalantzarik gabe, talde-kirol bihurtzen baita. Modalitate bera bada ere, asko aldatzen da. Jokoan sartzen da kidea alboan izatea, estrategia... Askoz ere joko gehiago dago sarean, boleak. Banakako tenisean ia ez da bolearik jokatzeko. Binaka, horixe da irabazteko modua. Dibertigarria da eta jolasten jakin behar da.





Zuriñe: Niretzat balioen adibidea da. Tenisa oso kirol mentala da eta asko erakartzen gaitu. Baina binakakoan balio erantsia du. Zure bikotekidearekin sortu behar duzun lotura oso handia da. Gure kasuan, ahizpak garenez, asko ezagutzen dugu elkar.

Tenisean ez ezik areto futbolean eta urpekaritzan ere aritzen zarete. Zer falta zaizue probatzeko?

June: (Barreak). Bizitza bizitzeko dago, eta zerbaitetarako ilusioa baduzu, zergatik ez saiatu, ezta? Batzuek nahiago dute soldata erosketak egiten gastatu, eta ni zoriontsu naiz dirua probatu nahi ditudan kirol-letan erabiltzen. Paddle surfean ere hasi gara lehen urratsak ematen.

Zuriñe: Gustatzen zait urpekaritza; kirol horretan emakume gutxi dago. Poseidón klubean gaude eta areto futbolean ere jarduten dugu Dinamo Ibaiondo taldean. Bai, denetarako denbora dugu, ondo antolatuz gero, egin liteke, posible da.

Zuek hain futbolzaleak zaretenez, zer iruditzen zaizue Alaves-Glorio-sas hain ondo lehiatzea Espainiako futbolaren Lehen Mailan?

Zuriñe: Miresgarria da mailaz igo izana eta emaitza on horiek ateraz errendimendu hori ematen aritea. Ilusioa egiten digu beste nesken-tzat erreferente izateak. Ni pozarren nago.

Kirol-esparrura itzuliz, zergatik gonbidatuko zenituzkete oraindik kirola aurkitu ez duten haur horiek tenisean jardutera?

June: Aukera bat emateko esango nieke. Zenbat eta gehiago jokatu, orduan eta gehiago ezagutzen duzu tenisa. Koordinazioa behar da, ez baita pilota bat erraketa batekin eskuan jotzea bezain erraza. Maila mentalean erronka bat da, partida bat oso ondo edo oso gaizki joan daitekeelako eta burua funtsezkoa delako. Esango nuke jokoaren ia % 50 dela.

Zuriñe: Asko laguntzen dizu zeure burua ezagutzen. Kontzentrazio handia behar duzu. Zelaian bakarrik zaudenez, nerbioei eusten jakin behar da, irabazten joateko presioari eta emaitzari eusten. Edo, kontrakoa, galtzen joatea, gorantz zoazela ikustea eta intentsitate hori ku-deatzen jakitea. Proba dezatela, harrituko dira eta. ●

historia laburra

Tenisa gizonezkoen eta emakumezkoen zirkuituak

parekatuen dauden
kiroletako bat da, batez
ere beste kirol batzuekin
alderatuz gero. Gizarteko
esparru guztietan bezala,
oraindik ere bidea egin
behar da benetako
parekatzea lortzeko,
erabateko berdintasuna.
Artikulu honetan horretaz
hitz egiten dugu: tenisaz,
kirol honetan historia
egin zuten emakumeez
eta berdintasunaz.



Aitzindarietako batzuk hasieratik gaur arte

Charlotte Cooper ingelesa lehen tenislari txapeldun olinpikoa izan zelako pasatu da historiara. 1900. urtean Pariseko Olinpiar Jokoetan parte hartu ahal izan zuen, emakumezkoen parte-hartzea onartu zuen lehenengoetan; hala, finalera heldu eta Hélène Prévost frantziarrari irabazi zion 6-1 eta 7-5. Hala ere, bere lehen banakako txapelketa Wimbledonon irabazi zuen 1895ean. Munduko txapelketa

zaharrena, baina emakumezkoen lehen edizioa 1884an egin zuena, hasi eta zazpi urtera.

Ingalaterrako txapelketa irabazi zuen lehen emakumea Maud Watson izan zen. 19 jokalariren artean onena izan zen; finalean Lillian Watson ahizpari irabazi zion, 6-8, 6-3 eta 6-3. Australiako Irekiak ez zituen emakumezkoak onartu 1922ko ediziora arte, hau da, inauguratu eta 17 igaro arte.

Lehenengo irabazle beltza

Wimbledonen historian sartu zen beste emakume bat Althea Gibson izan zen, 1951n Ingalaterrako txapelketan partida

«Charlotte Cooper
ingelesa lehen tenislari
txapeldun olinpikoa
izan zelako pasatu da
historiara.»

bat irabazi zuen lehen tenislari beltza. Gibsonek ez zuen lan erraza izan; izan ere, betoa altxatu zen arte, beltzek debekatuta zuten txapelketa jokatzeara. Diskriminazio bikoitz baten aurka borrokatu behar izan zuen: emakumea eta beltz izatearena. Gero, 1957an, berriro historiara pasatu zen, behin titulua irabazita.

Lilí Álvarez, aitzindaria Espainian

Estatuan, Lilí Álvarez izan zen Espainiako emakumezkoen kirolaren aitzindaria; kirol ugaritan jardun zuen. Tenisean, 1926 eta 1928 artean Wimbledoneko finalista izan zen. Urte asko geroago, 1994an, Conchita Martínezek irabazi zuen txapelketa hori, lehenengo espainiarra izanik (gizona zein emakumea). Izan ere, Aragoiko emakumeak eta Arantxa Sánchez Vicariok, ziur aski horretaz jabetu gabe, lagundu egin zuten Espainiako herritarrek, eta batez ere 80ko eta 90eko hamarkadetako neskatoek, kirola gizonen kontua bakarrik ez zela ikus zezaten. Emakumeek ere dirua irabaz zezaketela kirola eginez, hau da, lanbide gisa.

Profesionalizazioa 1970ean

Emakumeen kasuan, 1970ean hasi zen, bederatzi emakumek WTA zirkuituari hasiera eman ziotenean, dolar bateko kontratu sinboliko baten truke, sari hobeena bila eta beren kirolean duintasunez aritzeko aukera erdietsita. 1970eko irailaren 23an, The Houston Nine-k, Billie Jean King, Rosie Casals, Nancy Richey, Val Ziegenfuss, Peaches Barkowics, Kristie Pigeon estatubatuarrei eta Kerry Melville eta Judy Tegart australiarrei deitu zien eta haiekin zirkuitu profesionalaren gidaritza izateko kontratua sinatu zuen. Argazki batez irudikatu zuten, bakoitzak dolar bateko billete bat erakutsiz. USTaren mehatxuak jaso zituzten, baina iraultza honen bultzatzaile izan zen Gladys Heldmani esker, euren lehen borroka handia irabazi zuten. 1971n Virginia Slimsek emakumezkoen 21 txapelketa

babestu zituen Estatu Batuetan, guztira 336.100 dolar saritan.

«Estatuan, Lilí Álvarez izan zen Espainiako emakumezkoen kirolaren aitzindaria; kirol ugaritan jardun zuen.»

Hauek dira tenisaren hasieratik emakumeek lortu dituzten mugarrietako batzuk. Gaur egun, ATP zirkuituarekin parekatzeko urratsak egiten jarraitzen dute. Pauso batzuk txikiak izan dira, baina beti emakume guztiak ikusarazten; Sada Nahimanaren kasua, adibidez, 17 urterekin Burundiko lehen emakumea izan da, bai, Burundikoa, WTA puntuak lortzen. ●



Non ikas eta goza dezakezu kirol honetaz?

Jar zaitez harremanetan
Arabako Tenis Federazioarekin



**ARABAKO TENIS
FEDERAZIOA**
FEDERACIÓN ALAVESA
DE TENIS

KIROL ETXEA
Zerkabarren kalea 5
01001, Vitoria-Gasteiz (Araba-Álava)
679 314229

falalavatenis@hotmail.com
www.falavatenis.net



dxtfem.com/alava/

**EL SITIO QUE TE INFORMA SOBRE
EL DEPORTE FEMENINO EN ARABA**

**ARABAKO NESKEEN KIROLARI
BURUZKO LEKU**



Kirol Zerbitzua
Servicio de Deporte

araba álava
foru aldundia diputación foral



web.araba.eus/eu/kirola